

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	Teaching Association Football		Code	620G01010
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	First	Obligatory	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Educación Física e Deportiva			
Coordinador	Vales Vazquez, angel	E-mail	angel.vales@udc.es	
Lecturers	Arda Suarez, Antonio Vales Vazquez, angel	E-mail	antonio.arda@udc.es angel.vales@udc.es	
Web				
General description	Nesta materia preténdese que o alumno adquira un coñecemento das habilidades específicas compostas e complexas do Fútbol como conductas psico e sociomotoras, e os seus contidos como recursos didácticos en educación física e iniciación. Fundamentos técnico e tácticos. Os obxectivos xerais plantexados son: Coñecemento das habilidades específicas do fútbol como conductas motrices. Preparación do futuro licenciado en CC. da A.F. e do D. para desenroo das funcións e roles como educador a través da utilización do fútbol na iniciación deportiva. Contextualizar o fútbol no ámbito das Ciencias da Actividade Física e nos campos educativo e científico.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A4	Coñecer e comprender as bases que aporta a educación física á formación das persoas.
A5	Fomentar a convivencia, estimulando e poñendo en valor a capacidade de constancia, esforzo e disciplina dos participantes nas actividades de educación física e deportiva.
A8	Deseñar, desenvolver, e avaliar os procesos de ensino ? aprendizaxe, relativos á actividade física e o deporte, con atención e titorización segundo as características individuais e contextuais das persoas (xénero, idade, discapacidade, culturas, etc.).
A11	Posuír o conxunto de habilidades ou competencias docentes que faciliten o proceso de ensino-aprendizaxe na aula de educación física.
A12	Avaliar e elaborar instrumentos de recollida de datos que atendan aos aprendizaxes do alumno, ao proceso de ensino en sí e á función del docente.
A15	Coñecer, saber seleccionar e saber aplicar as técnicas de modificación de conduta que pode utilizar o profesional de Educación Física e Deportes nos diferentes ámbitos da súa competencia laboral.
A25	Identificar e comprender os requisitos psicomotores e sociomotores das habilidades deportivas, executando basicamente as habilidades motrices específicas dun conxunto de deportes, considerando as diferenzas por xénero.
A26	Identificar e aplicar as peculiaridades didácticas de cada especialidade deportiva na intención pedagóxica dos diferentes ámbitos de intervención.
A33	Seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva no contexto educativo, deportivo, recreativo e da actividade física e saúde.
A36	Coñecer e saber aplicar as novas tecnoloxías da información e a imaxe, tanto nas ciencias da actividade física e do deporte, como no exercicio profesional.
B2	Resolver problemas de forma eficaz e eficiente no ámbito das ciencias da actividade física e do deporte.
B3	Traballar nos diferentes contextos da actividade física e o deporte, de forma autónoma e con iniciativa, aplicando o pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Trabajar de forma colaboradora, desenvolvendo habilidades, de liderado, relación interpersoal e traballo en equipo.
B6	Dinamizar grupos nos diferentes ámbitos do exercicio profesional.

B7	Xestionar a información.
B16	Dominar habilidades de comunicación verbal e non verbal necesarias no contexto da actividade física e o deporte.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
Coñecer a acción motriz e a participación das distintas cualidades físicas no fútbol.		A11 A15 A25	B3 B4
Coñecer a correcta execución das accións técnico-tácticas no fútbol, sendo capaz de identificar o seus erros máis frecuentes e elaborar formas de correxilos.		A33 A36	B2 B3 B4 C7
Coñecer e aplicar as formas de intervención do profesor/entrenador e comprender o seu papel na facilitación da aprendizaxe.		A4 A5 A8 A26	B2 B6 C1
Ser capaz de empregar correctamente os medios materiais disponibles.		A26 A33 A36	B7 C3
Coñecer e aplicar as distintas progresións da ensinanza e os seus fundamentos e aplicacións na aprendizaxe do fútbol.		A5 A11 A25	B2 B16 C1
Adquirir un nivel de execución óptimo das habilidades técnico-tácticas incluídas no programa.		A11 A12 A25	B2 C8

Contents	
Topic	Sub-topic
B.T. DESCRIPTIVO-CONCEPTUAL: PECULIARIDADES MORFO-FUNCIONAIS DO FÚTBOL COMO DEPORTE.	PECULIARIDADES MORFO-FUNCIONAIS DO FÚTBOL COMO DEPORTE
Terma 1.- Antecedentes históricos.	1.- Orixes primitivas do fútbol. 2.- Orixes do fútbol moderno.
Tema 2.- Características morfo-funcionais básicas do fútbol.	1.- Natureza e trazos esenciais do fútbol como deporte. 2.- Análise das esixencias competitivas do xogo no fútbol.
Tema 3.- Fútbol, deportes de equipo e sub-modalidades competitivas.	1.- O fútbol no ámbito dos deportes de equipo. 2.- Sub-modalidades e formas adaptadas de competición.
Tema 4.- Estudo dos fundamentos específicos do xogo.	1.- Fundamentos técnico-tácticos (individuais). 2.- Fundamentos táctico-estratéxicos (colectivos).
B.T. PRESCRIPTIVO-METODOLÓXICO: RECURSOS DIDACTICOS PARA A INTERVENCIÓN EN EDUCACIÓN FÍSICA ESCOLAR E INICIACIÓN A TRAVÉS DO FÚTBOL	RECURSOS DIDACTICOS PARA A INTERVENCIÓN EN EDUCACIÓN FÍSICA ESCOLAR E INICIACIÓN A TRAVÉS DO FÚTBOL.
Tema 5.- O fútbol no ámbito escolar.	1.- Estado da cuestión da implantación do fútbol na escola. 2.- Rol e obxectivos básicos do fútbol no ámbito escolar. 3.- Modelos de unidades didácticas sobre fútbol.

Tema 6.- Bases metodolóxicas na iniciación ao fútbol.

1.- Estudo dos niveis de xogo no fútbol.

2.- Modelos de intervención na iniciación ao fútbol.

3.- Proposta dun modelo para a iniciación ao fútbol.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	A4 B3 C7 C8	1	0	1
Guest lecture / keynote speech	A4 A12 A15 A25 A26	23	26	49
Physical exercise	A5 A11 A12 A25 B4 B6 B16	24	20	44
Long answer / essay questions	A8 A25 A26 B2 B7 C1	2	12	14
Critical bibliographical	A33 A36 C1 C3	0	17	17
Document analysis	A12 A26 A33 B7 C8	0	15	15
Personalized attention		10	0	10
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Introductory activities	Actividades que se levan a cabo o inicio do proceso de ensinanza-aprendizaxe co fin de coñecer as competencias, intereses e motivacións que posee o alumno para o logro dos obxetivos que se pretenden alcanzar no programa formativo. Con ela pretendese obter información relevante que permita articular a docencia convenientemente.
Guest lecture / keynote speech	Na actividade da sesión maxistral traballaranse os contidos que conforman o marco teórico mediante a exposición oral, guiada co uso de presentacións, de medios audiovisuais e coa introducción de cuestións dirixidas ao alumnado coa finalidade de favorecer a aprendizaxe e a construción do coñecemento. Realizarase unha exposición xeral introductoria de cada un dos distintos temas de que consta o programa, indicando os aspectos que o alumno debe de ampliar.
Physical exercise	Consiste na realización e asimilación práctica dos contidos propostos polo profesor con unha correcta execución técnico-táctica.
Long answer / essay questions	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude, valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Critical bibliographical	O alumno terá que elaborar un traballo individual que consistirá na revisión das principais fontes bibliográficas existentes sobre o contido específico que lle corresponda desenvolver, a extracción, a modo de resumen, dos contidos considerados fundamentais e unha aportación propia, valorando a documentación analizada e o estado actual do tema.
Document analysis	Revisión de documentos bibliográficos (artigos, textos, libros, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos, co obxectivo de ampliar os contidos teóricos impartidos polo profesor nas sesións maxistras.

Personalized attention	
Methodologies	Description

Critical bibliographical Document analysis	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbense como momentos de traballo presencial co profesor. O alumno recibirá unha atención individual para facer un seguimento do traballo encargado, orientando o mesmo, indicándo as correccións necesarias para a súa correcta elaboración e atendendo as posibles dúbidas que lle poidan ir xurdindo. Para os alumnos con matrícula parcial seguiranse as mesmas directrices sinaladas anteriormente.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Long answer / essay questions	A8 A25 A26 B2 B7 C1	A proba de ensaio consistirá no desenvolvemento de varias cuestións interrelacionadas que implican un tratamento global e integrado dos contidos abordados ao longo da materia.	60
Physical exercise	A5 A11 A12 A25 B4 B6 B16	A práctica da actividade física implica a participación activa do alumno nas sesións prácticas. O alumno cunha participación activa inferior ao 70% non obterá puntuación neste apartado, a partir desta porcentaxe a cualificación será proporcional á participación.	20
Critical bibliographical	A33 A36 C1 C3	En relación cos traballos tutelados valorarase: A profundidade do contido. O tratamento dunha linguaxe propia do contexto disciplinar. A utilización de fontes documentais complementarias e actuais. A presentación e a claridade da exposición.	20

Assessment comments
- A proba de ensaio poderá, a criterio do profesor, estar dividida en varias probas atendendo aos contidos da materia.   - A proba de ensaio estará no idioma de impartición da materia (castelán y/o galego), se se desexa no outro idioma oficial da UDC solicitarase unha semana antes da data de realización.   - A práctica da actividade física implica a asistencia e a participación do alumno nas sesións prácticas.   - Imprescindible a asistencia a un mínimo do 70% das sesións teóricas e/ou prácticas presenciais, para obter unha avaliación positiva   - Para superar a materia, todos os alumnos, deberán alcanzar unha mínima de 5 puntos (50%) do sumatorio das diferentes partes que compoñen a avaliación.   - O alumnado que teña concedida a Dedicación Parcial deberá asistir a un mínimo do 50% das actividades docentes programadas.   - Os criterios de avaliación para a 1ª y 2ª oportunidade e sucesivas convocatorias serán os mesmos para todos os alumnos. As notas das partes superadas nunha convocatoria serán mantidas para as sucesivas.

Sources of information
Basic   - Riera, J. (1989). Fundamentos del aprendizaje de la técnica y la táctica deportivas. Barcelona: INDE   - Bauer, G. (1993). Fútbol. Entrenamiento de la técnica, la táctica y la condición física.. Barcelona: Editorial Hispano Europea   - Castelo, J. (1994). Fútbol. Modelo técnico-táctico do xogo. Lisboa: Edições FMH   - RFEF (2009). Reglas de fútbol 7. https://www.rfef   Â

Complementary

Ardá, A. y Casal, C. (2003). metodología de la enseñanza del fútbol. Barcelona: Paidotribo. Barbero, J.I. (1993). Introducción. En J.I. Barbero (Ed.) Materiales de sociología del deporte (pp. 9-38). Madrid: La Piqueta. Bauer, G. y Ueberle, H. (1988). Fútbol. Barcelona: Martínez Roca. Brohm, J.M. (1993). Materiales de sociología del deporte. Madrid: Las Ediciones de la Piqueta. Brüggemann, D. Y Albrecht, D. (1993). Entrenamiento moderno del fútbol. Barcelona: Hispano Europea. Castelo, J. (1996). Futebol. A organização do jogo. Lisboa: Edição do Autor. Castelo, J. (1999). Fútbol. Estructura y dinámica del juego. Barcelona: INDE. Chifflet, P. (1980a). L'enseignement du football (1ª Partie). Education Physique et Sport, 161, 19-24. Chifflet, P. (1980b). L'enseignement du football (2ª Partie). Education Physique et Sport, 162, 17-22. Cimarro, J. y Pino, J. (1997). Análisis de los elementos formales en el fútbol: la portería. Revista de Entrenamiento Deportivo, XI (1), 19-25. Crevoisier, J. et Roche, J. (1981a). Football dans l'école (Partie 1). Education Physique et Sport, 169, 55-58. Crevoisier, J. et Roche, J. (1981b). Football dans l'école (Partie 2). Education Physique et Sport, 170, 45-50. Cunha, A.J. (1987). Os princípios específicos do futebol. Lisboa: ISEF. Diem, C. (1966). Historia de los deportes, vol. I y II. Barcelona: Luis de Caralt. Dietrich, K. (1978). Le football, apprentissage et pratique par le jeu. París. Edit. Vigot. Dugrand, M. (1975a). Le football dans le milieu scolaire. (Partie 1). Education Physique et Sport, 131, 54-58. Dugrand, M. (1975b). Le football dans le milieu scolaire. (Partie 2). Education Physique et Sport, 132, 61-63. Durand, R. (1964). Football a l'association sportive. Revista Education Physique et Sport, 72, 61-64. Enciclopedia Mundial del Fútbol. (1981) Barcelona: Océano, vol. I. Escartín, P. (1990). Reglamento de fútbol comentado (39 ed.). Madrid: Esteban Sanz. Fradua, L. y Gómez, P.T. (1995). La enseñanza de los medios colectivos básicos en fútbol. Habilidad Motriz, 6, 15-19. Fradua, L. Y Pintor, D. (1995). Sistemas de juego en la iniciación al fútbol. Revista de Educación Física, 60, 25-31. Frattarola, C. y Sans, A. (1995). Reglamento de Fútbol. Actualizado y comentado. Barcelona: Paidotribo. Gayoso, f. (1982). La enseñanza del fútbol. Madrid: gymnos. Gómez, J.C. (1993). Dinámica de los partidos de fútbol. El Entrenador Español 2ª época, 56, 52-58. Grehaigne, J.F. (1988). Método de evaluación para juegos reducidos y juego 11 contra 11. El Entrenador Español 2ª época, 36, 16-20. Grehaigne, J.F. (1992). L'organisation du jeu en football. París: Actio. Gréhaigne, J.F. (2001). La organización del juego en el fútbol. Barcelona. INDE. Hughes, C. (1982). Fútbol: táctica y trabajo en equipo. Bilbao. Cantábrica, S.A. Kacani, L. (1987). El entrenamiento de fútbol desde el punto de vista de la fase ofensiva del juego. El Entrenador Español 2ª época, 34, 41-45. Konzag, I., Döbler, H. y Herzog, H-D. (2000). Fútbol. Entrenarse jugando. Un sistema completo de ejercicios (3ª ed.). Barcelona: Paidotribo. Korcek, F. (1981). Novos conceitos no treino dos futebolistas. Futebol em Revista, 3ª serie, 5, 37-40. Lago, C. (2002). La enseñanza del fútbol en la edad escolar. Sevilla. Wanceulen. Mandel, R. (1986). Historia cultural del deporte. Barcelona: Bellaterra. Manno, R., Beccarini, C. y D'ottavio, S. (1993). La formación del joven jugador. Stadium, 160, 7-12. Mas, J. (1997). Investigación en el fútbol de alta competición. Training Fútbol, 21, 36-42. Mayer, R. (1996). Fichas de Fútbol. 120 juegos de ataque y defensa. Barcelona: Editorial Hispano Europea. Mercier, J. (1967a). Le football de effectifs réduits. Les règles de football á 5. Revista Education Physique et Sport, 87, 73. Mercier, J. (1967b). Le football de effectifs réduits. Les règles de football á 7. Education Physique et Sport, 88, 81-82. Mercier, J. (1968a). Attaquer, se démarquer. Jouer avec et sans ballon. (Partie 1). Education Physique et Sport, 94, 85-88. Mercier, J. (1968b). Attaquer, se démarquer. Jouer avec et sans ballon. (Partie 2). Education Physique et Sport, 95, 73-76. Mercier, J. (1970). Conseils pratiques au travers du jeu á 5 et du jeu á 7. Education Physique et Sport, 96, 61-64. Monbaerts, É. (2000). Fútbol. Del análisis del juego a la formación del jugador. Barcelona: INDE. Morante, J.C. (1995). Análisis de las diferentes estrategias de iniciación deportiva en el fútbol. Revista de Entrenamiento Deportivo, IX (3), 19-24. Moravec, M. (1982). Tendencias del fútbol actual y su proyección en el proceso de entrenamiento. El Entrenador Español 2ª época, 12, 43-47. Morente, A. (1993). El aprendizaje del fútbol a través de los juegos deportivos no institucionalizados. El Entrenador Español 2ª época, 59, 42-45. Moreno, M. (1984). Táctica y estrategia. Principios ofensivos. El Entrenador Español 2ª época, 20, 12-18. Oliveira, J. e Tavares, F. (Ed.) (1996). Estratégia e táctica nos Jogos Desportivos Colectivos. Porto (Portugal): FCDEF. Olivós, R. (1997). Fútbol: Análisis del juego. Sevilla: Wanceulen. Portugal, M.A. (2000). Fútbol. Medios de entrenamiento con balón. Metodología y aplicación práctica. Madrid: Gymnos. Queiroz, C. (1983). Para uma teoria do ensino/treino em futebol. Futebol em Revista, 4ª serie, 1, 47-49. Queiroz, C. (1986). Estrutura e organização dos exercicios de treino em futebol. Lisboa: Federação Portuguesa de Futebol. Raya, A., Fradua, L. y Pino, J. (1993). Consideraciones en torno a la enseñanza y aprendizaje de los deportes de equipo (con referencia especial al fútbol. Perspectivas de la Actividad Física y el Deporte, 12, 16-20. Riera, J. (1994). Aprendizaje de la táctica deportiva. Revista de Psicología del Deporte, 5, 111-124. Riera, J. (1995a). Estrategia, táctica y técnica deportivas. Apuntes:

Educación Física y Deportes, 39, 45-56. Riera, J. (1995b). Análisis de la táctica deportiva. Apunts: Educación Física y Deportes, 40, 47-60. Romero, C. (1997). Una nueva perspectiva de iniciación al fútbol en la escuela. Training Fútbol, 16, 28-38. Sadler, R. (1981). Football. Education Physique et Sport, 167, 20-25. Sanx, A. y Frattarola, C. (1995). Reglamento de Fútbol. Barcelona: Paidotribo. Schubert, F. (1992) Aprendizaje de la técnica y deportes de situación. Stadium, 153, 40-46. Segura, J. y col. (1993, Mayo). Análisis de los gestos técnicos del portero de fútbol. Comunicación presentada en el I Congreso de la Educación Física y el Deporte, Lleida [Reimpreso en INEFC-Lleida (Ed.) (1994), Ámbitos específicos de los deportes y la educación física (pp. 185-198). Lleida: INEFC-Lleida]. Talaga, J. (1979). Consideraciones sobre el fútbol actual. El Entrenador Español 2ª época, 2, 55-62. Talaga, J. (1983). Contenido de la lucha deportiva en fútbol. El Entrenador Español 2ª época, 18, 30-39. Vales, A. (1994). Análisis de la estructura competitiva del fútbol base: presente y futuro. El Entrenador Español 2ª época, 60, 48-58. Vales, A. (1997). Bases metodológicas del entrenamiento en el fútbol. Training Fútbol, 12, 18-26. Vankersschaver, J. (1982a). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 1). Education Physique et Sport, 177, 58-61. Vankersschaver, J. (1982b). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 2). Education Physique et Sport, 178, 46-50. Vankersschaver, J. (1983a). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 3). Education Physique et Sport, 179, 64-67. Vankersschaver, J. (1983b). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 4). Education Physique et Sport, 180, 55-57. Vankersschaver, J. (1983c). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 5). Education Physique et Sport, 181, 51-53. Vázquez, J.C. (1997). Una propuesta de los posibles roles y subroles en el fútbol. Training Fútbol, 19, 26-35. Vázquez, S. (1992). Errores en un gesto-tipo básico del fútbol: El pase. El Entrenador Español 2ª época, 53, 22-29. Wahl, A. (1997). Historia del fútbol, del juego al deporte. Barcelona: Ediciones B. Wein, H. (1995). Fútbol a la medida del niño. Madrid: Real Federación Española de Fútbol. Wein, H. (1995). Fútbol a la medida del adolescente. Sevilla: CEDIFA. Wrzos, J. (1984). La tactique de l'attaque. Broedecorens: Bräkel. Yagüe, J.M. y Paz, J. (1995b). Aproximación al conocimiento de la eficacia en el fútbol. El Entrenador Español 2ª época, 64, 46-52.

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Respecto ós idiomas da materia, referir que a mesma impartirase en idioma galego e castelán.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.